

nih družinskih očetov, kakor pri nas! Nikjer na celim svetu se ne pustijo volilci dopovedati, da je „A“ — „U“, da je dan noč... Navadna, grda sleparija je, kar uganja farštvu z ljudstvom, — in človeku zavre kri, ko vidi vso to nesramnost, vso to oduševstvo, vso to lumparijo, s katero se hočejo propale osebe obdržati na krmilu...

Na prstih lahko poštejemo spovednice, ki se niso izrabljale za farske kandidate, — in koliko je prižnic, v katerih se ni zlorabljalo Božji hram v smrdljive klerikalne namene?... Zalostno je to povedati, ali resnica je!

Klerikalstvo je politična laž! To nam dokazuje že dejstvo, da je med sedmimi klerikalnimi kandidati za državni zbor le — dvoje kmetov. Kaplan, hofrat, profesor, dohtar, — to so prvaško-klerikalni kandidati! In tisti ljudje, ki so imenovali te kaplane, dohtarje, hofrate in profesorje za svoje kandidate, ti ljudje se imenujejo — kmet-ska zveza!

Zdaj pa vprašamo? Ali je to lepo, pošteno? Ne, — to je politična hinavščina in laž!

Mi pa smo ostali zvesti svojim načelom. Kar smo govorili in priporočali v več kot 7 letnem delu, to priporočamo še danes. Niti enkrat nismo naprednjaki spremenili svoje prepričanje!

Kakor v začetku našega dela, tako naglašamo tudi zdaj pri teh volitvah: naš kandidat biti mora gospodarsko izobražen. Vsa druga malenkostna politika je za nič, — gospodarsko izurjenega, gospodarsko izkušenega človeka potrebujemo, — moža, ki ima zmisel za naše gospodarske težnje, naše trpljenje in naše delo. Popolnoma izključeno je, da bi razumel duhovnik, ki je videl doslej le črno šolo in držal v roki le pero in brevir, naše težnje in naše delo. To je dokazal vodja naših črnuhov, dr. Korošec, ko se je v Žalcu osmešil s svojimi govori o hmeljarstvu. Popolnoma izključeno je tudi, da bi mogel biti kmetaki, ljudski poslanec človek, ki je c. kr. hofrat, ki je odvisen od vlade, ki mora biti že po svojem naslovu pokorni sluga ministrov. Kar se je doslej za kmete in obrtnike ter delavce doseglo, to se je doseglo v boju proti vladi. Kos za kosom svojih pravic smo iztrgali c. kr. vladi iz krempljev, ne s hofratsko politiko, marveč z odločnim nastopom kmetaki poslancev. Torej: kaplana ne, hofrata ne! Ali naj volimo finančnega komisarja? Res, za glavo smo se prijeli, ko smo čitali, da postavijo vodje klerikalne „kmet-ske zveze“ kandidatom „financerja“ Povaleja. Ta naj bode zdaj — kmetaki poslanec? Ne, in tisočkrat ne! Ne kaplana, ne profesorja, ne hofrata, ne financerja, — kmeta hočemo za poslanca.

In iz tega stališča prihajamo danes s svojimi lastnimi kandidati. Priporočamo vam jih, somišljeniki in volilci, — brez da bi se vam ti naši možje vsiljavali, brez da bi mi vam jih vsiljavali! Nova „narodna“ stranka je postavila sicer tudi svoje lastne kandidate, a vsak pametni človek ve, da so to le „Zählkandidati“ in da koristi nova stranka s svojim otročjim nastopom edino-le političnemu farštvu. Proti hofratu Ploju, temu rutiniranemu, gladkemu „kšeft-politiku“, temu rojenemu jezuitu, za kogar delajo že sleherni mežnar, sleherni kaplan in sleherni župnik z vsemi silami, — proti temu Ploju je postavila Spindlerjeva stranka mlinarja Zadravca iz Središča za kandidata. Mi ne bomo napadali Zadravca. Ali koliko političnih zmoglosti in izkušenj pa ima ta človek? Nam se zdi smešno, da ima nova stranka tako otroške navade... Družiti pa s to novo stranko se ne moremo, kajti prepad med nama je preglobok! Kakor klerikalci postaviti hoče tudi nova stranka kitajski zid okoli Slovencev, kakor klerikalci dela tudi nova stranka gonjo proti nemštvu! Torej: vsak zase!

Kateri so naši možje? Izključno možje, ki poznajo vse stroke gospodarskega dela! Naglašamo, da se nam ne gre za to, da bi naši možje dobivali tistih 10 goldinarčkov. Naša stranka tudi ne bode umrla, ako pridejo sami črnuhi v državni zbor; imamo dovolj nemških naprednih poslan-

cev, ki se bodo za prosto misel potegnili! Ali — kdor hoče sodelovati pri osvoboditvi ljudstva od črnega jarma, ta naj voli naše možje!

Volilci, somišljeniki! Naša stranka si je ostala zvesta; postavili nismo kandidate v fraku, temveč možje iz ljudstva. Ornig — posestnik, okrajni načelnik, župan, deželni poslanec, — to vse pove dovolj! Wissenjak — posestnik, vrlikmet dolgoletni župan! Kresnik — kmet! Drofenik — vino-gradnik! Vodopitiz — posestnik! Moscon — posestnik, okrajni načelnik! Niti enega ni med našimi kandidati, ki bi bil hofrat ali dohtar ali kaplan. — vsak pozna kmet-sko in delavsko življenje!

Bodimo na straži! Vsakdo naj bode prepričan, da je njegov glas velepomemben! Eдиноsti treba! Vse postranske male kandidate nimajo pomena.

Bodimo na straži, da postane 14. maj častni dan za napredno ljudstvo.

Živeli naprednjaki!

Strankino vodstvo.

Politični pregled.

Proč od Ogrske! Koroški list „Freie Stimmen“ piše: Avstrija je citrona, katero izprejšajo Ogr. Skupne potreščine znašajo letno čez 367¹/₂ milijonov. Po pravici bi imeli Avstrijani le polovico (184 milijonov) plačati. Ali mi plačujemo 65¹/₂ svote, kar znaša 240 milijonov. Poleg tega plačamo še posebej 30 milijonov. Skupni colninski dohodki znašajo namreč 130 milijonov, od teh pripade na Ogrsko 15, na Avstrijo 115 milijonov. Ali teh 130 milijonov se zaračuni kot skupne dohodke! Računajmo kakor hočemo: na vsak način plačujemo vsako leto milijone preveč. S tem denarjem bi lahko uresničili za naše delavce zavarovanje proti boleznim in nezgodi, za delavce in obrtnike zavarovanje za starost; odpravili bi lahko dolgove na kmet-skih posestvih, pridobili malemu rokodelcu in trgovcu cenil kredit, zboljšali učiteljske plače, zidali ceste, mostove, preskrbeli vdove in sirote, zgradili šole in bolnišnice... Ali vse to so le sanje, kajti zdaj so nakrat klerikalci proti ločitvi od Ogrske! Ogrski judje posedujejo že 2 tretjini ogrske zemlje in izsesavajo kmeta, kakor rumunski judje; ti ogrski judje so prepolnili avstrijski trg z ogrsko živino, ogrskim žitom in ogrsko moko. Naše mlinarstvo je popolnoma uničeno, naš kmet ne prodaja več živine, naši veleposestniki pošiljajo živino na Nemško, — ogrski judje so gospodarji na našem trgu. Z nizkimi cenami so onemogočili konkurenco našega poljedelstva in zdaj oropajo dan za dnevom mestjane. Delavci, kmetje, mestjani zahtevajo že leta sem ločitev od Ogrske. V naših mestih prodajajo najslabše blago ogrski havzirerji. Tudi obrtniki kličejo: Proč od Ogrske! Vsi smo za ločitev. Ali zdaj prihajajo klerikalci in se zavzemajo za judovske Madžare in za „veliko Avstrijo.“ Nič jih ne briga, ako uničujejo našega kmeta in obrtnika; raje se zavzemajo za ogrske jude in cigane... To treba zapomniti zlasti zdaj ob volitvah!

Dopisi.

Ljutomer. Poznamo pač več ali manj vsi prvaško falotstvo in občutil je že marsikdo učinke sklepov dejanj najpodlejših barab, ki pravijo sicer, da so narodnjaki, ki imajo čisto dušo ter čuteče srce za trpeče ljudstvo, pa niso nič drugega nego breznačajna in brezčutna drubal, koji je prav malo mar za blaginjo drugih, ki skrbijo marveč za to, da se drži na plitvem površju ter uganja raznovrstne burke in lumparije. Ti ljudje s kosmato vestjo, ki gojijo in zagovarjajo najnesramnejše denuncijanstvo, hočejo skriti in zakriti razne svoje temne čine na ta način, da mečejo kratkovidnežem in žrtvam pesek v oči in napadajo vsakega, kateri ne odobrava kar slepo zavratnih in roparskih napadov teh izmečkov človeštva. Zahtevajo, da se jim izroči vsakdo na milost; ne trpijo tudi, da bi se napadeni zagovarjal in gorje mu, kdor bi se drznil

grajati le z besedico lopovstvo teh kreatur, celo dokazati jim, da so slabši kakor najnamnejši postopač — zatulila bi tolpa njen grozljivi melodiji. Pobijajo se pa tudi med seboj z ozirom nim ostudnim orožjem, blatijo in sramotijo drug drugega, neznana jim je vrednost odkritost, Slovenj in vdanega prijateljstva, kajti rekrutirajo se prejemajo fakini iz najgrših zverin in najtemnejši znaki istimi so jim najljubši, kojim je sveto vsako sredstvo, da Dobrodošli so tem uzornim ljudem tudi tatar-ski, prešeštniki ter slični in enaki poštenjaki — tečno hri le prisežejo, da bodo besni kričači in bo Slovenj zvesto hodili pod praporom pristnega falot-skaplan, in najostudnejših intrig. — Mi kmetje — trpi-kaj dr nas, ak hrano in ni res. ostanejo tinskih nego ne Ho nam je sledeči dokaz, ni res? bodo lj glas: Z levali ljudem, koji imajo za nas le prezirav v številki Vasi v s obliki in številki klerikal- v gostih in napi in napi „Stajerc- kateri S Re

te nadlegujem z dopisom. Ali greh bi bilo, „Stajerc- bi ti ne povedal, kako slabo so se obnašali dobila napredn- da sem butico pa je, c in niser voham sovrašt- sem jo klerikal delat. Hvala Bogu za „Stajerca“, da nas le šentjani podpiras in utiš. Naznanim ti tudi, lj podedo- res, da „Stajerc“, da na 14. t. m. so se pripeljali t- „a, a, a, slaneč“ je pridigoval pri deseti maši. A lj- nekaj s drva. haril s lene za sem šel skem S- čiškana moja s Ni res, vrh se se jaz kupila da sem opehari tov. N vedala. da mor marveč med m aprila O „ni res j- pičie Visočni so ga l- je, da res j- jal, re varnice. je feht mu je pravil i- njemo nas, la Šp da sva jerca“, dopison- še v „slavno

St. Ilj pod Turjakom. Čimveč grehov in politikujoči far, temraje nam pošilja lažnive pravke. Kaplan Luskar nam piše: Slavne uredništvo „Stajerca“ v Ptju. Sklicujoč se § 19. tisk. zak. z dne 17. dec. 1862, drž. št. 6 ex 1863 zahtevam z oziroma na dop. št. 14. z dne 7. 4. 1907 Vašega lista, da sp- mete v zakonitem roku na istem mestu in istimi črkami naslednji stvarni popravek: res, da bi grozil čitateljem „Stajerca“, da ne bom dal odveze“, res pa je, da kaj take nisem nikjer govoril. „Ni res, da bi odrekel vezo ljudem, ki ne bodo farjev volili“, res je, da kaj takega nisem mogel izjaviti, ker duhovnik niti kandidiral ne bo. „Ni res, da prevzel službo stražnika proti učitelstvu“, pa je, da se odločno potegnem za pravice v stavi zajamčene. Res je, da me je žand „Skrget naznanil, da z otroki hudo ravna istotako pa je res, da je bila ta ovadba vična in da ima orožnik zato v Gradcu ta položaj. — St. Ilj pod Turjakom, dne 8. 1907. Iv. Luskar, kaplan.

Opomba: Ali ni ta lažnivi popravek ravnost nesramno izzivanje? Zadajo iskrico štenega čustva je gotovo že izginila iz srca planov, ki lažejo vedoma! Mi vzdržujemo trditve, da se vtika kaplan Luskar v politiki ga prav nič ne briga, da preganja poš- ljudi ki ne trobijo v njegov farški rog, da sploh med tiste farje, ki se jim gre le za p- tično nadvlado. In bodi prepričan, Luskar, ti bomo odselej še večkrat na prste stopili

Šmartin pri Slov. Gradcu: Dobili smo popravek: Uredništvo „Stajerca“ v Pt- deči popravek: Uredništvo „Stajerca“ v Pt-